

**Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького**

СПОСОБИ ГОДІВЛІ ПТАХІВ

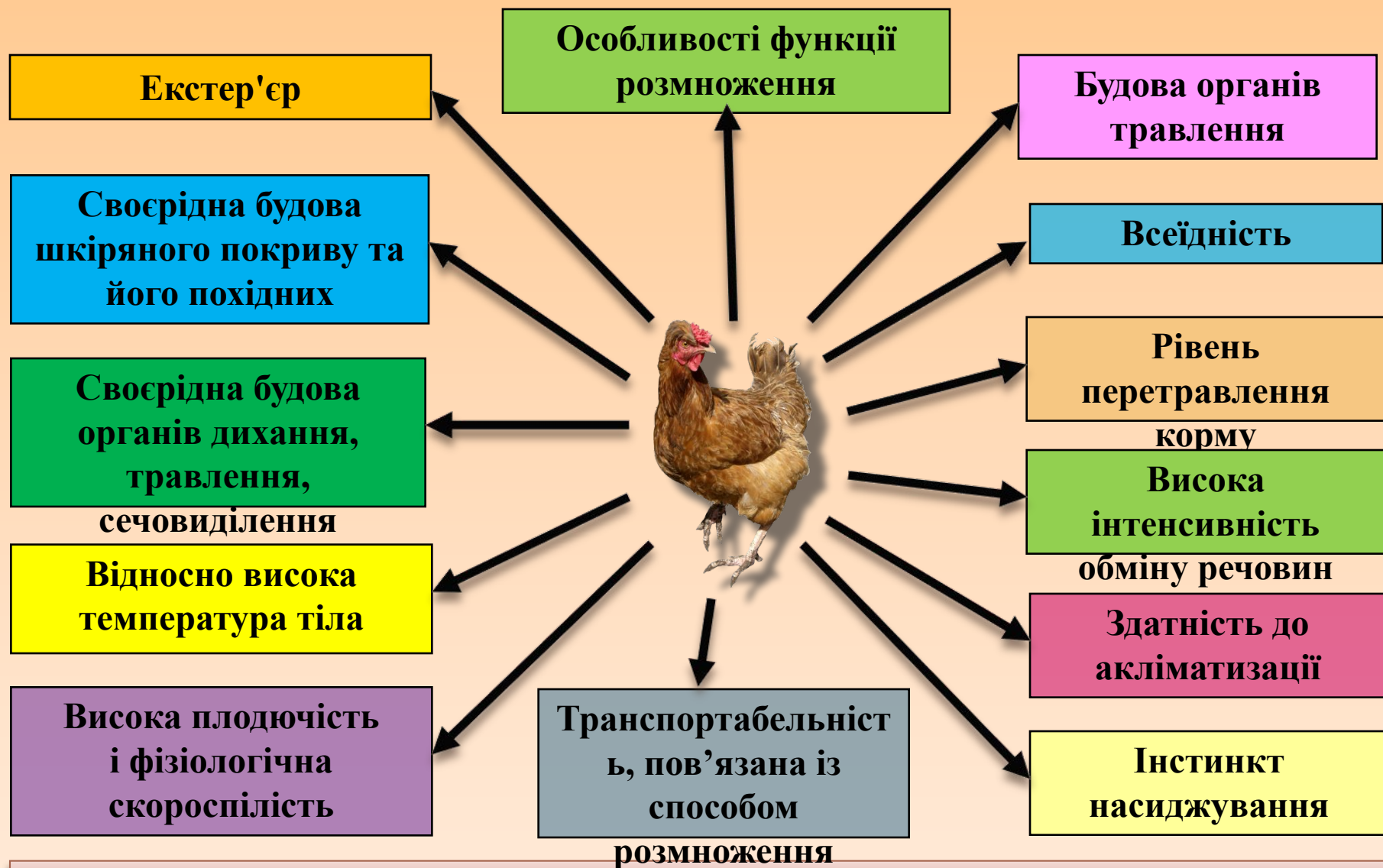

ПЛАН

1. Біологічні особливості травлення у птахів.
2. Нормування й способи годівлі птахів.
3. Особливості годівлі птахів окремих видів.
4. Корми для птахів та підготовка їх до згодовування.
5. Контроль повноцінності годівлі птахів.

1. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРАВЛЕННЯ У ПТАХІВ

Біологічні та господарські особливості птахів

Дзьоб

Залозистий і м'язевий шлунки

Органи травлення птаха:

- 1 – ротова порожнина; 2 –**
- стравохід; 3 – зоб; 4 –**
- залозистий шлунок;**
- 5 – м'язовий шлунок;**
- 6 – дванадцятипала кишка;**
- 7 – підшлункова залоза; 8 –**
- печінка;**
- 9 – селезінка; 10 – сліпі відростки**
- кишок; 11 – тонкий відділ**

Травна система птахів

Роговий дзьоб

корм захоплюється, утримується, змочується слиною;

Стравохід

корм зволожений слиною надходить у зоб;

Зоб

корм піддається частковому впливу ферментів (амілаз і протеаз);

Залозистий шлунок

кормова маса перемішується з травним соком;

М'язевий шлунок

корм перетирається кутикулою й гравієм, перемішується з секретом шлунків та їх мікрофлорою;

Тонкий кишечник

хімус змішується з його соками та соком підшлункової залози й жовчю;

Товстий кишечник

неперетравлені рештки нагромаджуються у прямій кишці і виділяється через клоаку у вигляді посліду.

2.НОРМУВАННЯ І СПОСОБИ ГОДІВЛІ ПТАХІВ

Значення протеїну корму в годівлі птахів

**Нестача
протеїну**

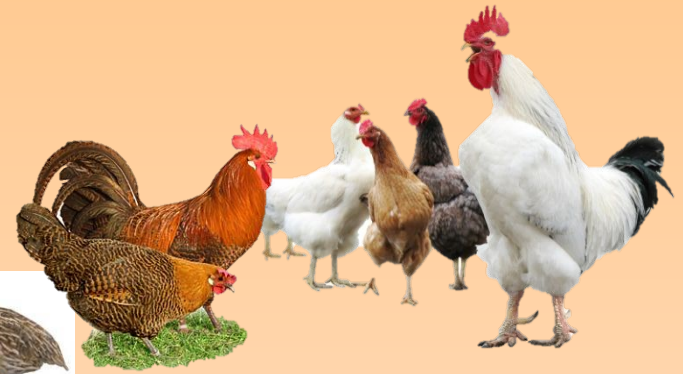
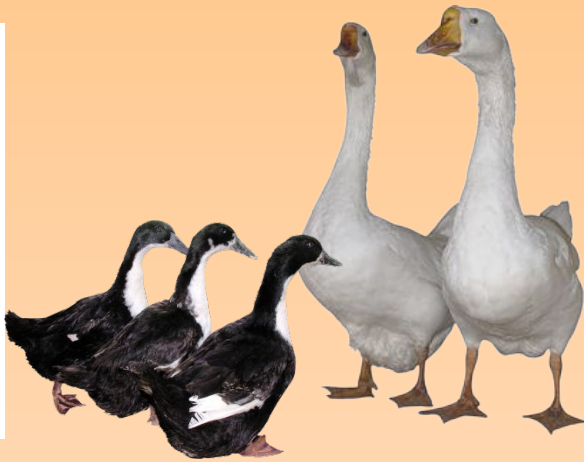
зниження збереженості поголов'я птахів;

зниження рівня продуктивності птахів.

**Надлишок
протеїну**

збільшуються його витрати на енергетичні цілі;

зростання вартості раціонів та зниження ефективності виробництва продукції.

Способи балансувати амінокислотного складу раціону:

- збільшення кількості основного білкового корму;
- добір та коригування набору кормів у раціонах із урахуванням їхнього амінокислотного складу;
- додавання до кормової суміші амінокислот, одержаних шляхом хімічного чи мікробіологічного синтезу.

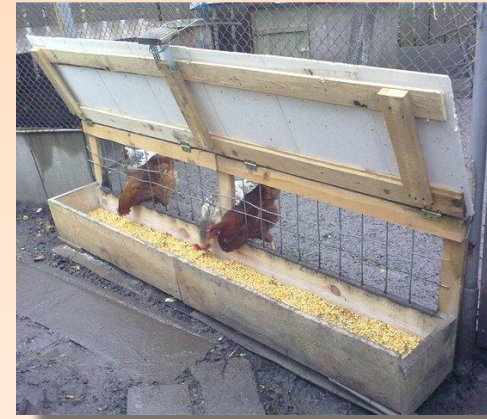
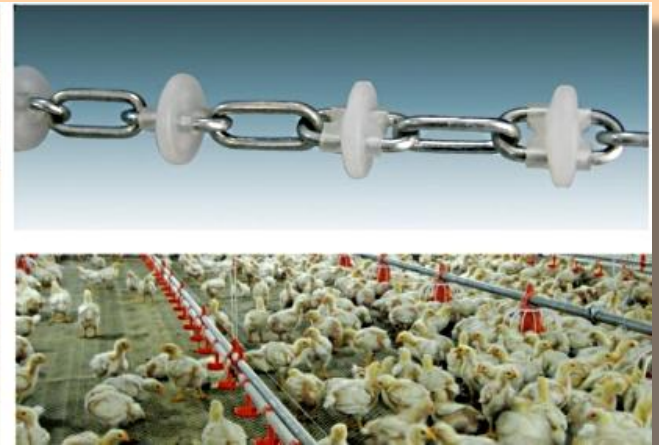
Птахи неохоче п'ють воду, температура якої перевищує 20°C (якщо t 35-45°C, то птахи взагалі від неї відмовляються).

Способи годівлі птахів:

- сухий,
- вологий,
- комбінований.

Енерго-протеїнове відношення (ЕПВ) — показує, скільки кілоджоулів обмінної енергії припадає на 1% сирого протеїну в 1 кг комбікорму.

3. ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ ПТАХІВ РІЗНИХ ВИДІВ

3.1. Годівля курок-несучок

Потреба курей у поживних речовинах залежить:

- жива маса,
- порода (лінія),
- вік,
- продуктивність,
-

Структура повнораціонного комбікорму для курей-несучок, %:

- ✓ зернові (в т.ч. зернобобові) - 60-75,
- ✓ висівки пшеничні - 0-7,
- ✓ макуха, шроти - 8-15,
- ✓ тваринні корми - 4-6,
- ✓ дріжджі кормові - 3-6,
- ✓ трав'яне борошно - 3-5,
- ✓ мінеральні корми - 7-9,
- ✓ жир кормовий - 0-4.

З метою удосконалення годівлі застосовують фазову годівлю курок-несучок.

Фазова годівля курей-несучок

I фаза	II фаза	III фаза
150 – 300 дн.	301 – 420 дн.	421 – 510 дн.

У 100 г кормової суміші повинно бути:

протеїн – 17-17,5 г; Са - 3,1-3,3 г; Р - 0,8 г. ОЕ – 1,13-1,15 МДж.	протеїн – 15-16 г; Са – 3,0-3,3 г; Р - 0,8 г. ОЕ – 1,11-1,13 МДж.	протеїн – 14-15 г; Са – 3,0-3,1 г; Р - 0,8 г. ОЕ – 0,5-1,09 МДж.
--	--	---

У побудові шкаралупи на 70% використовується кальцій

Перед початком яйцєносності запас кальцію в кістяку є достатнім для утворення перших 6-30 яєць.

3.2. Годівля курчат-бройлерів

Бройлер – гібридне м'ясне курча віком не старше 10 тижнів, яке відрізняється інтенсивним ростом, високою скоростиглістю, добрими м'ясними якостями (ніжним м'ясом), з еластичною шкірою та м'якими хрящами грудних кісток.

Особливості вирощування курчат-бройлерів

Курчата-бройлери відрізняються високою швидкістю росту і в 1,5-2 рази краще інших тварин перетворюють кормовий білок у харчовий.

У 6-7-тижневому віці вони досягають живої маси 1,8-2,5 кг при затратах корму 1,7-2,4 кг на 1 кг приросту.

Годівлю бройлерів проводять із врахуванням їх віку: початковий 1-4 тижні і заключний – 5-8 тижнів.

Бройлерів необхідно вирощувати не більше 63 днів до досягнення живої маси 2,2-2,5 кг.

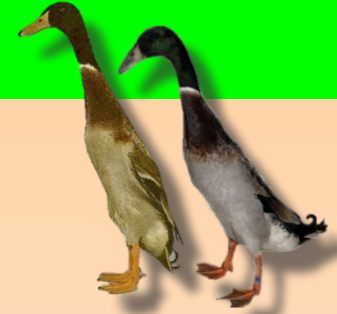
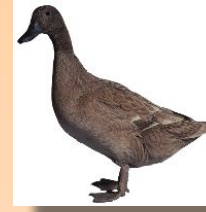
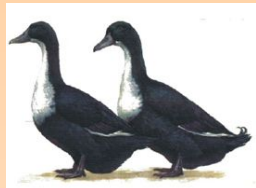
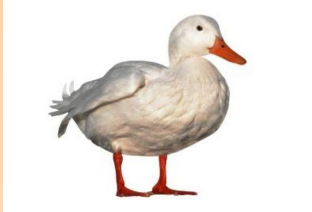
Для курчат-бройлер кращими є гранульовані комбікорми. Величина гранул у початковий період 1-2 мм, у заключний не більше 3 мм.

Кожна наступна годівля починається після повного споживання бройлерами корму. Фронт годівлі при використанні лінійних годівниць становить 3-5 см, а бункерних – 2,5 см/гол. Фронт напування 2-3 см.

3.3. Годівля качок

Усі породи свійських качок поділяють на три типи:

- ❑ **м'ясні** (пекінські, українські чорні білогруді, московські білі);
- ❑ **м'ясо-яєчні** (дзеркальні, хакі-кемтібел);
- ❑ **яєчні** (індійські бігуни).

На фермах з комплектуванням батьківського стада застосовують комбінований спосіб годівлі, згодовуючи до 45% зернових (сухих) кормів і до 55% кормосумішей з зеленої маси, коренебульбоплодів, комбінованого силосу та ін. кормів. При цьому вранці і в обід роздають вологі мішанки, на ніч – зерно.

Кількість клітковини не більше 7% сухої речовини раціону.

Режим годівлі каченят упродовж першого тижня вирощування 7-8, а потім – 4 рази за добу. Один раз на тиждень на 100 кг комбікорму додають 0,5 кг гравію (Ø 2-4 мм).

Фронт годівлі:

- *сухий спосіб*: у віці 1-3 тижні – 1,5 см, 4-7 тижнів – 2 см/гол.;
- *комбінований спосіб* – 4 см.

Фронт напування – 1-2 см.

3.4. Годівля гусей

Гуси мають здатність до споживання більшої кількості зелених кормів, ніж птиця інших видів. Також вони можуть поїдати більше інших соковитих кормів та трав'яного борошна. Коефіцієнт перетравності клітковини у гусей – 40-50%.

Рекомендовано через кожні 10 днів в раціонах рослинний білок замінювати на тваринний (підвищується несучість на 10-15%, а виводимість – на 8-10%).

Гуси споживають корм і вночі, тому годівниці мають бути заповнені протягом усієї доби.

Добова даванка кормів дорослим гусям:

а) влітку:

зеленого корму – до 2 кг,

б) взимку:

трав'яного борошна – 300 г,

комбінованого силосу – 200 г,

цукрових буряків – 400 г.

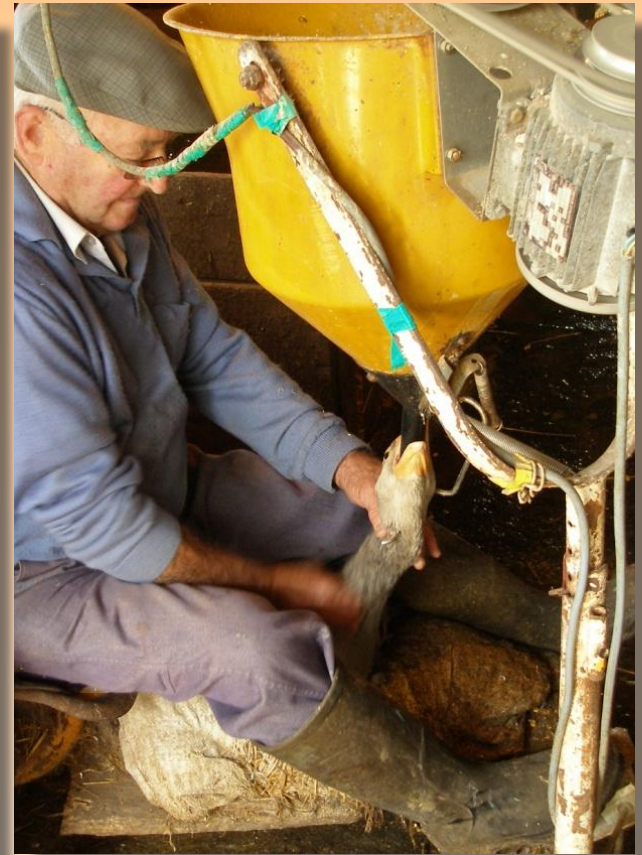
Фронт годівлі для дорослих гусей :

при сухому способі – 6 см;

при комбінованому – 15-18 см.

Фронт напування – 2-4 см.

Від гусей одержують велику печінку (до 0,5-1,5 кг), із якої виготовляють делікатесні страви.

3.5. Годівля індиків

Жива маса статевозрілих індиків:
самок - 8-10 кг, самців 15-18 кг.

Від 1 самки за рік можна
виростити 90-100 індиченят і
одержати
400-500 кг м'яса у живій масі.

Індиченята швидко ростуть, у
13-17-тижневому віці
одержують тушку масою 4-4,5 кг
при забій-ному виході 80-85% і
витратах корму на 1 кг приросту
3-3,5 кг.

Вирощування індиченят на підлозі з глибокою підстилкою передбачає безпосереднє їх утримання від добового віку до забою. В кожній секції встановлюють електробрудер, під яким розставляють лоткові годівниці й вакуумні напувалки.

При вирощуванні індиченят від добового до 17-тижневого віку на глибокій підстилці щільність посадки становить 4-6 голів на 1 м² підлоги.

Особливості вирощування індиків

Добових індиченят розділяють за статтю і відправляють у цех вирощування молодняку.

Протягом перших двох днів як годівниці для індиченят використовують цупкий папір, який розміщують під брудерами, оскільки вони погано розрізняють корм і можуть скльовувати підстилку.

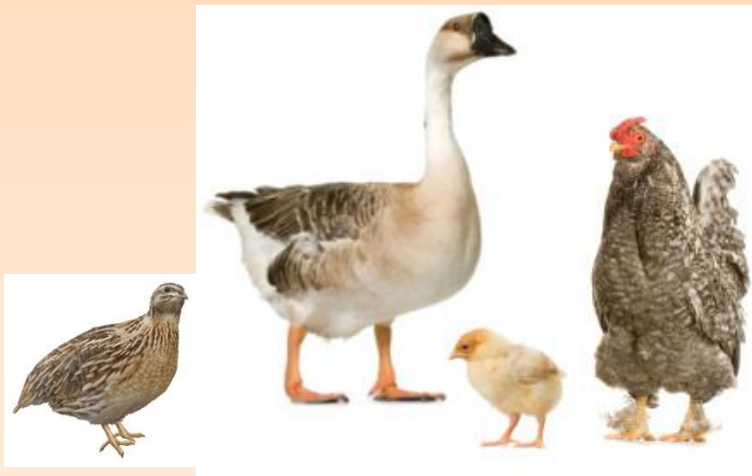
Вирощування індиченят у клітках погіршує товарний вигляд тушок (поява грудних наминів та пошкодженням крил), тому добовому молодняку обрізують крила до п'ясток, а для запобігання наминам вирощують його у клітках, де замість звичайних підніжних решіток встановлюють поліетиленові настили.

У 17-тижневому віці при досягненні маси самками 4-5, самцями – 6-7 кг птицю забивають на м'ясо.

4. КОРМИ ДЛЯ ПТАХІВ ТА ПІДГОТОВКА ЇХ ДО ЗГОДОВУВАННЯ

Корми, які використовують в птахівництві:

- вуглеводні (енергетичні),
- білкові,
- вітамінні,
- мінеральні,
- жири.

Вуглеводисті корми:

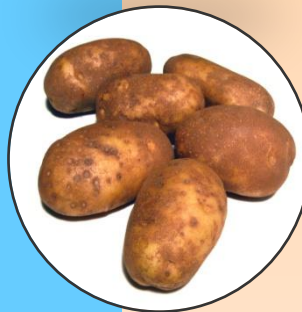
☐ зернові злакові:

- кукурудза,
- пшениця,
- ячмінь,
- овес,
- жито,
- просо.

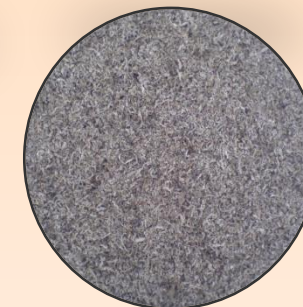
☐ соковиті:

- бульбоплоди,
- коренеплоди,
- комбінований силос.

☐ відходи тех. виробництв:

- меляса,
- жом,
- брага.

Білкові корми:

❑ *тваринні корми:*

- рибне борошно,
- м'ясо-кісткове борошно,
- кров'яне борошно;

❑ *рослинні корми:*

- зернобобові (горох, соя, вика,...),
- макухи (соняшнику, сої,...),
- шроти,
- дріжджі (умовно).

Вітамінні корми:

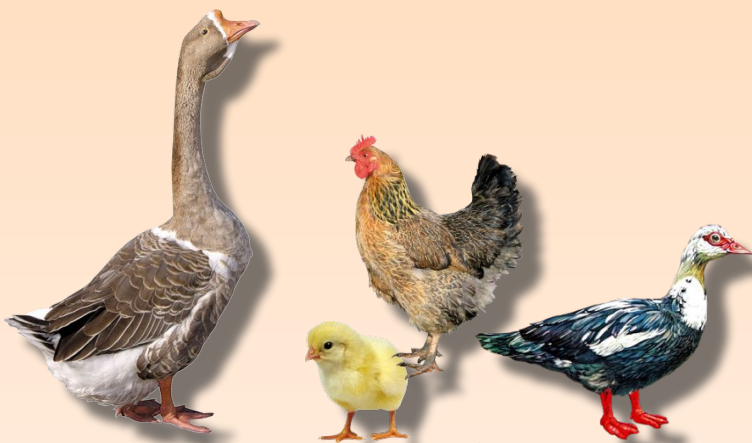
- вітамінне трав'яне борошно,
- ветеринарний вітамінний жир та ін.

Трав'яне борошно

«Циклон»

Мінеральні корми:

- кісткове борошно,
- кормовий монокальційфосфат,
- крейда,
- вапняк,
- черепашки,
- кухонна сіль.

Способи згодовування кормів у птахівництві:

- ❑ **сухий** – на птахо-підприємствах з великим поголів'ям, який передбачає годівлю птахів повнораціонними комбікормами;
- ❑ **вологий** – на невеликих фермах, у фермерських і селянських господарствах, де є можливість використовувати свіжі відходи переробки молока, овочі, зелену масу, тощо. Вологість мішанок – 40%. Виготовляють безпосередньо перед згодовуванням у кількості, яку птиця може спожити упродовж 1 год. Годують птицю вологими мішанками не менше 3-х разів на добу.
- ❑ **комбінований** – на невеликих птахофермах, використовують сухі зернові сумішки чи комбікорми, так і вологі мішанки. Сухі мішанки знаходяться постійно у годівницях, а вологі – згодовують 1-2 рази. Соковиті та зелені корми безпосередньо перед згодовуванням подрібнюють.

Основні способи підготовки кормів до згодовування:

- подрібнення,**
- екструзія,**
- дріжджування,**
- пророщування зерна,**
- волого-теплова обробка,**
- приготування вологих мішанок.**

Помел зернових кормів (розміри часток) поділяється:

- дрібний – 0,2-1,0 мм,**
- середній – 1,0-1,8 мм,**
- крупний – 1,8-2,6 мм.**

Ступінь подрібнення соковитих та зелених кормів:

- для молодняку та курок-несучок – 2-2,5 мм;**
- для качок, індиків і гусей – 5-10 мм.**

5. КОНТРОЛЬ ПОВНОЦІННОСТІ ГОДІВЛІ ПТАХІВ

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ПОВНОЦІННОСТІ ГОДІВЛІ ПТАХІВ

ЗООТЕХНІЧНО-ВЕТЕРИНАРНІ

Оцінка поживності кормосумішок

Аналіз збалансованості раціонів

Визначення поїдаємості кормів і стан травлення у тварин

Визначення зміни живої маси, несучості, витрат кормів, тощо

Визначення причин відходу птиці

Контроль за зоогігієнічними показниками

Визначення функціонального стану травного каналу

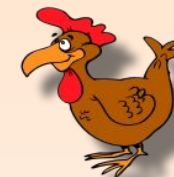
БІОХІМІЧНІ

Визначення вмісту у сироватці крові:

- кальцію;
- фосфору;
- білку та його фракцій;
- вітамінів;
- активності ферментів.

Визначення вмісту вітамінів у яйцях і печінці

Визначення у крові вмісту еритроцитів, лейкоцитів та гемоглобіну

ГОЛОДЮК І.П. – доцент кафедри
годівлі тварин і технології кормів

Дякую за увагу!